

E – poradnik Powiatu Sandomierskiego

*Separacja – przesłanki, procedura ustanowienia, możliwość
zniesienia*

*Poradnik przygotowany przez Lokalną Grupę Działania Powiatu Opatowskiego
w ramach realizacji zadania publicznego powierzonego przez Zarząd Powiatu
Sandomierskiego*

Publikacja bezpłatna.

Praca zbiorowa

Autorzy:

Katarzyna Markiewicz – radca prawny, doradca obywatelski, mediator

Katarzyna Turbiarz – radca prawny, mediator

Wydawca:

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Powiatu Opatowskiego z siedzibą w Opatowie

ul. Bronisława Ostrowskiego ps. Cichy 1

27 – 500 Opatów

Tel. (15) 868 – 20 – 87

fax. (15) 868 – 20 - 87

e-mail: lgdopatow@o2.pl

<http://www.lgdopatow.pl>

WPROWADZENIE – NIEODPŁATNE PORADY PRAWNE, EDUKACJA PRAWNA

Nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie oraz edukacja prawna świadczone są zgodnie z ustawą z dnia 05 sierpnia 2015 roku o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U.2024.1534).

<u>Zawichost</u> <u>Punkt nr 1</u> <u>Nieodpłatna pomoc prawna</u>	<u>Sandomierz</u> <u>Punkt nr 2</u> <u>Nieodpłatna pomoc prawna</u>	<u>Sandomierz</u> <u>Punkt nr 3</u> <u>Nieodpłatne</u> <u>poradnictwo</u> <u>obywatelskie i mediacje</u>	<u>Klimontów</u> <u>Punkt nr 1</u> <u>Nieodpłatna pomoc</u> <u>prawna</u>
<u>ul. Żeromskiego 50</u>	<u>ul. Mickiewicza 34</u>	<u>ul. Mickiewicza 34</u>	<u>ul. Krakowska 15</u>
<u>tel. (15) 644 – 55 – 88</u> <u>(15) 836-41-15 wew. 111</u>	<u>tel. (15) 644 – 55 – 88</u> <u>(15) 644-10-10 wew. 305</u>	<u>Tel. (15) 644 – 55 – 88</u> <u>(15) 644-10 – 10 wew. 305.</u>	<u>Tel. (15) 644 – 55 – 88</u> <u>601-760-549</u>
<u>Adwokat Aleksandra</u> <u>Narewska - Bidas</u>	<u>Lokalna Grupa Działania</u> <u>Powiatu Sandomierskiego</u> <u>Adwokat Aleksandra</u> <u>Narewska - Bidas</u>	<u>Lokalna Grupa</u> <u>Działania Powiatu</u> <u>Opatowskiego</u> <u>Doradca obywatelski</u> <u>Katarzyna Markiewicz</u>	<u>Radca Prawny</u> <u>Katarzyna Turbiarz</u>
<u>Poniedziałek: 11:30 - 15:30</u> <u>Wtorek: nieczynne</u> <u>Środa: 11:30 – 15:30</u> <u>Czwartek: nieczynne</u> <u>Piątek: 11:30 – 13:30</u> <u>Sobota: nieczynne</u>	<u>Poniedziałek: 7:00 – 11:00</u> <u>dyżur ze specjalizacją</u> <u>mediacji</u> <u>Wtorek: 7:00 – 11:00</u> <u>Środa: 7:00 – 11:00</u> <u>Czwartek: 7:00 – 11:00</u> <u>Piątek: 7:00 – 11:00</u>	<u>Poniedziałek: 12:00 –</u> <u>16:00</u> <u>Wtorek: 12:00 – 16:00</u> <u>Środa: 12:00 – 16:00</u> <u>Czwartek: 12:00 – 16:00</u> <u>Piątek: 12:00 – 16:00 dyżur</u> <u>ze specjalizacją mediacji</u>	<u>Poniedziałek: nieczynne</u> <u>Wtorek: 13:00 – 17:00</u> <u>Środa: nieczynne</u> <u>Czwartek: 13:00-17:00</u> <u>Piątek: 8:00 – 10:00</u> <u>Sobota: nieczynne</u>

NA JAKĄ POMOC MOŻE LICZYĆ OSOBA UPRAWNIONA

Nieodpłatna pomoc prawna obejmuje:

- Poinformowanie o obowiązującym stanie prawnym oraz o przysługujących prawach i obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, sądowym, administracyjnym lub sądownoadministracyjnym;
- Wskazanie sposobu rozwiązania problemu prawnego;
- Przygotowanie projektu pisma w tych sprawach, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądownoadministracyjnym;
- Sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w różnych rodzajach postępowań;
- Nieodpłatną mediację.

Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje:

- działania dostosowane do indywidualnej sytuacji osoby uprawnionej, zmierzające do podniesienia świadomości tej osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, w tym, w razie potrzeby, sporządzenie wspólnie z osobą uprawnioną planu działania i pomoc w jego realizacji. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje w szczególności porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego,
- nieodpłatną mediację.

KTO MOŻE SKORZYSTAĆ Z NIEODPŁATNEJ POMOC PRAWNEJ

KAŻDY, kto znajduje się w sytuacji, w której nie może ponieść kosztów odpłatnej pomocy, w tym osoba fizyczna prowadząca jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniająca innych osób w ciągu ostatniego roku, pod warunkiem złożenia takiego oświadczenia w punkcie, w którym świadczona jest nieodpłatna pomoc, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie lub nieodpłatna mediacja.

Osoba uprawniona, przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, składa pisemne oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

Oświadczenie składa się osobie udzielającej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącej nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

Oświadczenie, przechowuje się w warunkach uniemożliwiających dostęp do niego osób trzecich. Administratorem danych osobowych zawartych w oświadczeniu, jest Starosta. W celu umożliwienia kontroli prawidłowości udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego Starosta przechowuje oświadczenie, o którym mowa w ust. 2, przez trzy lata od końca roku kalendarzowego, w którym oświadczenie zostało sporządzone.

Nieodpłatna pomoc prawna przysługuje także osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą (osoba samozatrudniona) niezatrudniającej innych osób w ciągu ostatniego roku. Nieodpłatna pomoc prawna dla samozatrudnionych przedsiębiorców ma charakter pomocy *de minimis*.

INNE ISTOTNE INFORMACJE

Porady prawne i obywatelskie udzielane są w ramach osobistej wizyty osoby uprawnionej w punkcie nieodpłatnego poradnictwa prawnego i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Osoby, które ze względu

na niepełnosprawność ruchową lub inne trudności nie są w stanie stawić się osobiście w punkcie porad prawnych pomoc prawna świadczona jest poza siedzibą punktu lub z wykorzystaniem środków komunikowania się na odległość po uprzednim zgłoszeniu w/w faktu pod wskazanym wyżej numerem telefonu oraz złożeniu stosownego oświadczenia.

EDUKACJA PRAWNA

Edukacja prawna stanowi ustawiczny proces prowadzony wobec obywateli bez względu na wiek. W ramach realizacji zadania z zakresu edukacji prawnej prowadzone są zajęcia dla uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych mające na celu zwiększenie świadomości w zakresie podstawowych praw i obowiązków, profilaktyki oraz zwalczania przestępstw oraz funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Celem edukacji prawnej dzieci i młodzieży jest zapobieganie wykluczeniu prawnemu w dorosłym życiu. W ramach edukacji prawnej prowadzone są wykłady teoretyczne jak również szereg zajęć o charakterze praktycznym.

SEPARACJA – UREGULOWANIA PRAWNE

Jeden z coraz częstszych zagadnień poruszanych w ramach poradnictwa obywatelskiego czy też pomocy jest tematyka związana z rozwodami oraz separacją.

Unormowania prawne dotyczące separacji reguluje ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2023.2809) zwana dalej KRO.

Na wstępie rozważania kwestii związanych z ustanowieniem separacji oraz procedurą z tym związaną, wskazać należy na przesłanki, które muszą zaistnieć aby Sąd orzekł separację.

PRZESŁANKI POZYTYWNE WARUNKUJĄCE ORZECZENIE SEPARACJI

Jak wynika z treści art. 61¹ KRO aby którekolwiek z małżonków mogło wystąpić do Sądu z pozwem o separację między małżonkami musi nastąpić zupełny rozkład pożycia małżeńskiego.

Co więc ten zupełny rozkład pożycia małżeńskiego oznacza?

Zupełność rozkładu pożycia małżeńskiego stron oznacza ustanie wszystkich więzi łączących małżonków a więc więzi uczuciowej (duchowej), fizycznej i gospodarczej.

PRZESŁANKI NEGATYWNE UNIEMOŻLIWIAJĄCE ORZECZENIE SEPARACJI

Mimo, iż między małżonkami nastąpi zupełny rozkład pożycia małżeńskiego Sąd nie orzeknie separacji jeżeli :

- na jej skutek miało by ucierpieć dobro wspólnych małoletnich dzieci,
- z innych względów orzeczenie separacji byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Sprzeczność separacji z zasadami współżycia społecznego może dotyczyć np. nieuleczalnej choroby współmałżonka. W przesłance tej brane są pod uwagę względy humanitarne czy moralne.

SEPARACJA A ROZWÓD

Różnica pomiędzy przesłankami orzeczenia rozwodu a separacji dotyczy trwałości rozkładu pożycia małżeńskiego.

W przypadku separacji warunkiem wystąpienia o jej orzeczenie jest ustanie wszelkich więzi między małżonkami (zupełny rozkład pożycia) natomiast w przypadku rozwodu sama zupełność rozkładu pożycia małżeńskiego nie wystarczy niezbędne jest spełnienie przesłanki trwałości tego rozkładu. Trwałość rozkładu pożycia małżeńskiego oznacza, że w oparciu o doświadczenie życiowe można przyjąć, iż na tle okoliczności w danej konkretnej sprawie powrót małżonków do pożycia nie nastąpi.

Skutkiem rozwodu jest rozwiązanie małżeństwa stron natomiast skutkiem separacji jest uchylenie wspólnoty małżeńskiej.

Po rozwodzie możliwe jest zawarcie kolejnego związku małżeńskiego natomiast po separacji nie ma takiej możliwości.

Co ważne stan separacji może być cofnięty, rozwodu zaś nie da się cofnąć, w przypadku chęci kontynuowania małżeństwa niezbędne jest zawarcie nowego związku.

Jeżeli jeden z małżonków żąda rozwodu a drugi separacji i uzasadnione jest orzeczenie rozwodu sąd orzeka rozwód.

Przy orzekaniu separacji Sąd bada winę małżonków, chyba że żądają oni orzeczenia separacji na zgodny swój wniosek. W takim przypadku przyjmuje się, że żaden z małżonków nie jest winien rozkładowi pożycia.

SKUTKI SEPARACJI

Do najważniejszych skutków separacji należy:

- powstanie między stronami rozdzielności majątkowej małżeńskiej,
- odsunięcie od dziedziczenia ustawowego.

Fakt orzeczenia separacji odnotowywany jest w akcie małżeństwa.

POSTĘPOWANIE SĄDOWE W SPRAWIE O SEPARACJĘ

Sprawy dotyczące separacji należą do właściwości Sądów Okręgowych miejscowo właściwy ze względu na wspólne miejsce zamieszkania małżonków a jeżeli miejsca takiego nie da się ustalić to sąd miejsca ich wspólnego pobytu. Co do zasady sprawy o separację rozpoznawane są w trybie procesowym dlatego też stronami postępowania jest powód i pozwany.

Zainicjowanie postępowania odbywa się poprzez złożenie pozwu.

Opłata od pozwu o separację wynosi 600 złotych.

Oprócz separacji w toku postępowania Sąd orzeka o władzy rodzicielskiej, alimentach a także kontaktach z dziećmi w przypadku gdy strony posiadają wspólne małoletnie dzieci.

Dopuszczalne jest wystąpienie przez obojga małżonków ze wspólnym zgodnym wnioskiem o orzeczenie separacji. Wówczas postępowanie toczy się w trybie nieprocesowym a opłata od wniosku wynosi 100 zł.

Do pozwu czy też wniosku załączyć należy odpis aktu małżeństwa oraz odpisy aktów urodzenia wspólnych małoletnich dzieci stron. Nadto jeżeli w toku postępowania ma być ustalona wina małżonka w zupełnym rozkładzie pożycia winę tę należy udowodnić poprzez przedstawienie dowodów którymi mogą być wydruki maili, smsów, nagrania, zeznania świadków, zdjęcia.

ZNIESIENIE SEPARACJI

W przeciwieństwie do rozwodu separacja może zostać zniesiona.

Zniesienie separacji następuje na zgodny wniosek stron po przeprowadzeniu rozprawy z udziałem małżonków. Z chwilą zniesienia separacji ustają jej skutki.